

Vlaanderen
is materiaalbewust

ACTIEPLAN VOEDSELVERLIES EN BIOMASSA(REST)STROMEN CIRCULAIR 2021 -2025

VOORTGANGSRAPPORT 2024-2025 VOOR DE KRINGLOPEN
'BIOMASSA(REST)STROMEN VAN GROEN-, NATUUR, BOS- EN
LANDSCHAPSBEHEER '
EN 'HOUTAFVAL VAN INDUSTRIE EN HUISHOUDENS'

SAMEN MAKEN WE
MORGEN MOOIER

OVAM

OVAM.VLAANDEREN.BE

ACTIEPLAN VOEDSELVERLIES EN BIOMASSA(REST) STROMEN CIRCULAIR 2021-2025

Voortgangsrapport 2024-2025 van de
kringlopen 'Biomassa(rest)stromen van groen-
, natuur, bos- en landschapsbeheer '
en 'Houtafval van industrie en huishoudens'
publicatiedatum / [23.02.2026](#)

DOCUMENTBESCHRIJVING

<p>1 <i>Titel van publicatie:</i>
Voortgangsrapport 2024-2025 van de kringlopen 'biomassa(rest)stromen van groen-, natuur, bos- en landschapsbeheer' en 'Houtafval van industrie en huishoudens'</p> <p>3 <i>Wettelijk Depot nummer:</i>

D/2026/5024/02</p> <p>5 <i>Samenvatting:</i>
Dit rapport geeft een overzicht van de stand van zaken van de uitvoering van de acties van de kringloop 'biomassareststromen van groen-, natuur-, bos- en landschapsbeheer' en de kringloop 'houtafval van industrie en huishoudens' over 2024-2025. Daarnaast kijkt het rapport vooruit naar de geplande activiteiten voor 2026 en 2027.</p> <p>6 <i>Aantal bladzijden:</i> 36</p> <p>8 <i>Datum publicatie:</i> februari 2026</p> <p>10 <i>Begeleidingsgroep en/of auteur:</i>
Stuurgroep kringloop biomassa(rest)stromen van groen-, natuur, bos- en landschapsbeheer, stuurgroep kringloop houtafval van industrie en huishoudens.</p> <p>12 <i>Andere titels over dit onderwerp:</i> /
Actieplan Voedselverlies en Biomassa(rest)stromen Circulair 2021-2025. Voortgangsrapporten 2022 en 2023 van de kringlopen 'biomassa(rest)stromen van groen-, natuur, bos- en landschapsbeheer' en 'Houtafval van industrie en huishoudens'</p> | <p>2 <i>Verantwoordelijke Uitgever:</i>
OVAM</p> <p>4 <i>Trefwoorden:</i>
biomassa open ruimte groenafval bos natuur landschap houtafval industrie huishoudens voortgangsrapport actieplan</p> <p>7 <i>Aantal tabellen en figuren:</i> 1</p> <p>9 <i>Prijs*:</i> /</p> <p>11 <i>Contactpersonen:</i>
Nico Vanaken</p> |
|---|---|

U hebt het recht deze brochure te downloaden, te printen en digitaal te verspreiden. U hebt niet het recht deze aan te passen of voor commerciële doeleinden te gebruiken.

De meeste OVAM-publicaties kunt u raadplegen en/of downloaden op de OVAM-website:

ovam.vlaanderen.be

* Prijswijzigingen voorbehouden.

1 INHOUD

1	Inhoud	5
2	Samenvatting	6
3	Inleiding.....	11
4	Kringloop biomassa(rest)stromen van groen-, natuur, bos- en landschapsbeheer.	13
4.1	Stand van zaken acties	13
4.1.1	Specifieke stromen met hogere toegevoegde waarde apart inzamelen	13
4.1.2	In kaart brengen van potentiële reststromen van invasieve soorten	16
4.1.3	Structurele werking van het Loket Onderhoud Buitengebied (LOB) garanderen	17
4.1.4	Juridische oplossing voor aangepast instrument visieontwikkeling en beheer van hagen en houtkanten (KLE's)	18
4.1.5	Het aanbod van biomassa-reststromen meer zichtbaar maken.	19
4.1.6	Betere valorisatie hoogkwalitatieve stammen uit houtkantbeheer.	20
4.1.7	Opwaarderen van houtstromen: hoogwaardige stammen uit brandhoutcircuit.	21
4.1.8	Productontwikkeling ikv natuurbeheer: inzet op onbehandelde houten producten.	23
4.1.9	Teeltsubstraten voor de hobby en professionele sector verduurzamen.	24
4.1.10	Verder inzetten op kennisdeling van valorisatieprojecten.	26
4.1.11	Opname van reststromen van heideherstel en –onderhoud in bijlage 2.2. van het VLAREMA.	26
4.1.12	Milieuverantwoorde toepassing van houtige biomassa als bodemverbeteraar.	27
4.1.13	Hoogwaardig gebruik van biomassa-reststromen stimuleren via beoordelingscriteria in bestekken	28
4.1.14	Illegaal gebruik van groenafval voorkomen	29
4.1.15	Evenwichtig toepasbaar kader voor boerderijcompostering met duurzame en veilige stromen	29
5	Kringloop houtafval van huishoudens en industrie	32
5.1	stand van zaken acties	32
5.1.1	Aanbod recycleerbaar houtafval garanderen	32
5.1.2	Evaluatie van de indeling van houtafval in functie van de recycleerbaarheid	33
5.1.3	De vraagzijde voor producten uit gerecycleerd houtafval stimuleren	33
5.1.4	De materiaaltoepassingen voor postconsumer houtafval diversifiëren	34
5.1.5	Circulariteit inbedden in de sensibiliseringscampagnes over houtverbranding	35

2 SAMENVATTING

Het actieplan Voedselverlies en Biomassa(rest)stromen Circulair 2021-2025 voorziet in een jaarlijkse rapportering¹ van de uitvoering van haar acties. Het plan is opgebouwd rond 3 kringlopen, die elk een actieprogramma bevatten.

Deze voortgangsrapportage behandelt de voortgang van de acties onder de kringlopen 'biomassa(rest)stromen van groen-, natuur, bos- en landschapsbeheer' en 'houtafval van industrie en huishoudens' over de jaren 2024-2025.

Tabel 1 geeft een overzicht van de stand van zaken. Hoofdstuk 4 en 5 bevatten de stand van zaken en vooruitzichten van elke actie.

De algemene trend binnen de **kringloop van biomassa(rest)stromen uit groen-, natuur-, bos- en landschapsbeheer** is dat er in de voorbije jaren duidelijke vooruitgang is geboekt in onderzoek, valorisatie en marktontwikkeling. Verschillende structurele en logistieke knelpunten blijven een bredere toepassing en opschaling afremmen.

De B2BE facilitator werkte in 2024 aan het concept van '**biomassahubs**'. In 2025 werden aspecten zoals technologie, productiesystemen en toekomstige beschikbaarheid van biograndstoffen behandeld. Projecten zoals **AlterPeat, CloseCycle, ReJuice en diverse trajecten rond biomassahubs** leveren relevante inzichten op in de verwerking van beheerresten en alternatieve grondstoffen. Ze vormen een belangrijke basis voor toekomstige praktijktoepassingen. De projecten lopen verder tot 2027, waarbij sterk wordt ingezet op validatie op praktijkschaal, gebruikersgidsen en verdere kennisontwikkeling. Toch blijven **technische beperkingen, complexe logistiek en financiële haalbaarheid** bepalende uitdagingen bij de ontwikkeling van circulaire toepassingen, met name rond veenvervangers en teeltsubstraten.

Binnen de werkagenda bio-economie kiest het actiepad '**biogebaseerd bouwen**' voor ondersteuning van aanbieders, bewerkers en afnemers van biogebaseerde bouwmaterialen. Kamp C start in 2026 met het **Vlaams innovatiecentrum voor biogebaseerd bouwen** dat een belangrijke bijdrage zal leveren voor deze ondersteuning.

Binnen de governance van de open-ruimte keten is de structurele uitbouw van het **Loket Onderhoud Buitengebied** nog niet op kruissnelheid. Structurele financiering ontbreekt, waardoor de werking voornamelijk projectmatig verloopt. Tegelijk wordt er verder gewerkt aan een juridisch en beleidsmatig draagvlak voor een **geharmoniseerd beheerinstrument** voor hagen en houtkanten. De uitwerking hiervan vraagt intensief overleg tussen sectoren zoals natuurbeheer, landbouw en lokale besturen.

¹ Zie H 8.2.3. van het plan.

Op het vlak van transparantie en marktontwikkeling werkte OVAM in 2024 en 2025 aan de voorbereiding van een **digitaal biomassaplatform** dat vraag en aanbod van reststromen beter moet verbinden. Stakeholdersessies en workshops hebben geleid tot de definitie van essentiële functionaliteiten, waarna de technische ontwikkeling in 2025 startte. Een eerste online versie werd gelanceerd eind 2025. In 2026 volgen verdere optimalisatie en uitbreiding, inclusief verkenning van AI-toepassingen voor snellere matching en automatische informatieverwerking.

Ook de **valorisatie van houtstromen** krijgt steeds meer aandacht. Het Vlaams Houtpark heeft zich intussen verankerd als een belangrijke vermarktingstool voor hoogwaardig hout. Jammer genoeg vindt kwaliteitshout uit kleine landschapselementen nog nauwelijks zijn weg naar deze markt.

De **Green Deal Lokaal Hout**, die in september 2025 van start ging, moet bijdragen aan een betere kennis en waardering van lokaal hout. Hiertoe behoren ook de middensegment-stromen die niet meteen geschikt zijn voor industriële verwerking maar te waardevol zijn om louter als brandhout te gebruiken. De ontwikkeling van lokale, onbehandelde **houten producten in natuurbeheer** blijft groeien, met stijgende volumes in toepassingen zoals reeblocks en palen.

Verder werd het regelgevende kader voor **houtsnipperers als bodemverbeteraar** gerealiseerd en wordt dit verder opgevolgd en verfijnd. Andere dossiers, zoals opname van specifieke biomassa-reststromen als bodemverbeteraar in VLAREMA, worden in 2026 verder opgenomen. Op het vlak van **illegale verwerking van groenafval** ging er extra aandacht naar sensibilisering en handhaving, met onder meer gerichte controles. Voor 2026 worden verdere communicatiecampagnes gepland, onder andere gericht op tuinaannemers.

Voor de **kringloop van houtafval uit huishoudens en industrie** werden de **nieuwe sorteeregels** voorbereid. Ze worden naar verwachting vanaf 2026 opgenomen in VLAREMA. Deze regels moeten ervoor zorgen dat minder recycleerbaar hout terecht komt in energietoepassingen. Parallel hiermee wordt gewerkt aan een **code van goede praktijk** die de kwaliteitsborging binnen de houtafvalsortering moet versterken.

De **markt voor plaatmaterialen met een hoog percentage gerecycleerd hout** ontwikkelt zich verder, onder meer door de inspanningen van marktspelers zoals Unilin, die het aandeel gerecycleerd hout actief promoten in communicatie, beurzen en partnerships. Hoewel commerciële vertrouwelijkheid verhindert dat exacte vermarkttingsvolumes gedeeld worden, tonen indicatoren van binnen- en buitenlandse producenten duidelijk dat recyclagehout een substantieel en stijgend aandeel vormt in spaanplaat en MDF.

Op het vlak van **innovatieve recyclage-toepassingen voor houtafval** is vooral het MDF/HDF-recyclageproject van Unilin succesvol en sinds 2024 operationeel. Andere projecten, zoals Act & Sorb en Prima-2, zijn stopgezet of worden niet verder opgevolgd. Daardoor vertraagt de diversificatie van

innovatieve trajecten op dit moment enigszins. Door de economische gevoeligheid van de recyclagesector blijft diversificatie nochtans een belangrijke strategische doelstelling.

In termen van **sensibilisering rond houtafvalverbranding** worden campagnes van VMM en OVAM aangevuld met gerichte acties, zoals het verwijderen van advertenties voor behandeld hout dat ten onrechte als brandhout wordt aangeboden. Deze manuele screening is arbeidsintensief. In 2026 zal dan ook een proefproject met automatische detectie via artificiële intelligentie starten.

Overzicht voortgang acties kringloop 'biomassa(rest)stromen van groen-, natuur, bos- en landschapsbeheer'

Actie nr. in plan	Actie	Trekker	Specifiek budget	Uitvoeringsperiode	Status
2.1.1.	Specifieke stromen met een hogere toegevoegde waarde apart inzamelen	ILVO	Geen	Planperiode	
2.1.2.	In kaart brengen van potentiële reststromen van invasieve soorten	OVAM	Geen	Planperiode	stopgezet
2.2.1.	De structurele werking van het Loket Onderhoud Buitengebied (LOB) garanderen	VLM	Geen	Planperiode	
2.2.2.	Juridische oplossing voor een aangepast instrument visieontwikkeling en beheer van hagen en houtkanten (KLE's)	RLKGN vzw	Projectsubsidies	Planperiode	
2.3.1.	Het aanbod van biomassa-reststromen meer zichtbaar maken	OVAM	Werkingsbudget OVAM	Planperiode	
2.3.2. a)	Zoeken naar synergiën bij het valoriseren van hoogkwalitatief hout uit bos enerzijds en kleine landschapselementen anderzijds	ANB/Natuurinvest, BoerenNatuur Vlaanderen	Werkingsbudget ANB/Natuurinvest	Planperiode	
2.3.2.b)	Hoogwaardige stammen uit het brandhoutcircuit opwaarderen	Belgische Houtconfederatie	Projectsubsidie ANB	Planperiode	
2.3.2.c)	Nieuwe producten ontwikkelen vanuit onbehandeld lokaal geproduceerd hout	ANB	Werkingsbudget ANB/Natuurinvest	Planperiode	
2.3.3.	Teeltsubstraten voor de hobby en professionele sector verduurzamen	OVAM	C-Mart Life	2021	
2.3.4.	Verder inzetten op kennisdeling en valorisatieprojecten	ANB/Natuurinvest	Projectsubsidie	Planperiode	Geen update
2.3.5.	Het regelgevend kader verduidelijken	OVAM	Geen	2021	
2.3.6.	Hoogwaardig gebruik van biomassa-reststromen stimuleren via beoordelingscriteria in bestekken	AWV	Geen	2021-2022	opgeschort
2.3.7.	Illegaal gebruik van groenafval voorkomen	OVAM	Communicatiebudget OVAM	Planperiode	
2.3.8.	Evenwichtig toepasbaar juridisch kader uitwerken voor boerderijcompostering met 'duurzame en veilige stromen'	OVAM	C-Mart Life	2021	

Overzicht voortgang acties kringloop 'houtafval van huishoudens en industrie'					
Actie nr. in plan	Actie	Trekker	Specifiek budget	Uitvoeringsperiode	Status
3.1.1.	Aanbod recycleerbaar houtafval garanderen	OVAM	Geen	Planperiode	
3.1.2.	Evaluatie van de indeling van houtafval in functie van de recycleerbaarheid	OVAM/Unilin	Geen	Planperiode	
3.2.1.	Vraagzijde voor producten uit gerecycleerd houtafval stimuleren	Unilin	Geen	Planperiode	
3.2.2.	De materiaaltoepassingen voor postconsumer houtafval diversifiëren	Onderzoeksinstellingen	Diverse projectsubsidies	Planperiode	
3.2.3.	Circulariteit inbedden in sensibiliseringscampagnes over houtverbranding	OVAM	Geen	2022	

Tabel 1: Overzicht stand van zaken acties kringloop 'Biomassa(rest)stromen van groen-, natuur-, bos- en landschapsbeheer' en de kringloop 'houtafval van industrie en huishoudens'.

Kleurlegende status:

Groen: afgerond.

Oranje: lopend.

Rood: nog niet opgestart.

3 INLEIDING

De Vlaamse Regering keurde op 23 april 2021 het [actieplan Voedselverlies en Biomassa\(rest\)stromen circulair 2021-2025](#) goed. Het actieplan focust op drie kringlopen: voedselverlies en voedselreststromen (verder afgekort als voedselverlies), biomassa(rest)stromen van groen-, natuur, bos- en landschapsbeheer, en hout(rest)stromen van industrie en huishoudens. Voor het luik voedselverlies is het plan een vervolg op de Ketenroadmap Voedselverlies 2015-2020. Samen met alle betrokken actoren wil de Vlaamse overheid werk maken van een circulaire toekomst voor voedselverlies en biomassa.

OVAM en het departement Landbouw coördineren de acties voor de kringloop ‘voedselverlies’. De stuurgroep en het platform voedselverlies volgen de voortgang van de acties uit het actieplan op.

Voor de twee andere kringlopen coördineert OVAM de acties. De voortgang van de acties wordt opgevolgd via de stuurgroep van elke kringloop (samengesteld uit de trekkers van elke actie) en een breder stakeholderoverleg.

De trekkers van elke actie rapporteren jaarlijks in het overleg over de voortgang van de resultaten. In 2024 verscheen de marktanalyse biomassa(rest)stromen voor de kringlopen ‘biomassa(rest)stromen van groen-, natuur, bos- en landschapsbeheer’ en ‘hout(rest)stromen van industrie en huishoudens’.

Deze publicatie geeft een overzicht van de voortgang van de acties voor de kringlopen biomassa(rest)stromen van groen-, natuur, bos- en landschapsbeheer, en hout(rest)stromen van industrie en huishoudens over het werkingsjaar 2024-2025.

Het actieplan Voedselverlies en Biomassa(rest)stromen Circulair 2021-2025 heeft een looptijd tot eind 2025, en blijft gelden zolang het niet vervangen wordt door een ander plan². Bij de opmaak van het plan werd al rekening gehouden met beleidsinitiatieven die een horizon tot 2030 hebben.

OVAM heeft in 2024 onderzocht welke de meest optimale manier is om het huidige actieplan Voedselverlies en Biomassa(rest)stromen Circulair 2021-2025 verder te zetten. In overleg met de betrokken stakeholders werd een omgevingsanalyse op beleidsniveau uitgevoerd. Hieruit bleek dat het actieplan nog voldoende toekomstbestendig is tot minstens 2030. Daarnaast werden de stakeholders van de kringloop open ruimte bevraagd over de governance van het actieplan. Op basis van deze resultaten besliste het kabinet van de minister van Omgeving en Landbouw dat het actieplan nog tot en met 2027 kan doorlopen.

² Cf. H 1.6. van het actieplan

In 2026 zullen we de acties van de kringlopen open ruimte en houtafval grondig evalueren, waarna bijkomende acties kunnen worden geformuleerd.

4 KRINGLOOP BIOMASSA(REST)STROMEN VAN GROEN-, NATUUR, BOS- EN LANDSCHAPSBEHEER.

4.1 STAND VAN ZAKEN ACTIES

4.1.1 Specifieke stromen met hogere toegevoegde waarde apart inzamelen

Doelstelling

De Beleidsnota Omgeving 2019-2024 stimuleerde onderzoek naar innovatieve en duurzame toepassingen van natuurproducten uit reststromen van bos-, natuur- en landschapsbeheer. Daarnaast streeft de beleidsnota naar optimalisering van de biomassaketen uit bos-, natuur- en landschapsbeheer door lokale en regionale valorisatie. Hiervoor worden onderzoeks- en pilootprojecten opgezet.

De ondersteuning van innovatieve en duurzame toepassingen van reststromen komt in algemene termen voor in het Regeerakkoord 2024-2029 en de beleidsnota Omgeving 2024-2029. Een explicietere vermelding vinden we terug in de beleidsnota Plattelandsbeleid (p. 7).

Timing: Planperiode.

Trekker: ILVO

Voortgang:

- In 2024 werd de MonBio 3.0-studie afgerond, die een verdere update biedt van de Vlaamse bio-economie en de valorisatie van biomassa. ([Rapport MonBio 3.0](#))
- Het thema waar de B2BE Facilitator in 2024 rond werkte, is "[Lokaal verwerkt: van biomassa tot biomassahubs](#)". Tijdens dit thema werden 3 workshops georganiseerd:
 - o Biomassahubs: opportuniteiten en knelpunten (in besloten groep)
 - o [Biomassahubs: onmisbare schakels in de creatie van lokale & veenvrije potgrond](#)
 - o [Inspiratiesessie - Biomassahubs over de sectoren heen](#)
 - o Naar aanleiding van de workshops werd volgend overzicht rond wetgeving en biomassahubs gepubliceerd ([rapport](#)).
- Daarnaast werd sinds januari 2025 ingezet op het thema "[Innovatieve biograndstoffen: motor van de bio-economie](#)". Tijdens dit thema werd er gefocust op 3 aspecten:
 - o Verhogen van waarde van biograndstoffen door technologie
 - [Verslag | Inspiratiesessie: Biograndstoffen - Verhogen van waarde door technologie - Bio-economie in Vlaanderen](#)

- Productiesystemen van biograndstoffen
 - Er werd een studie gemaakt die een overzicht geeft van 5 verschillende productiesystemen voor biograndstoffen: hydrocultuur, fermentatie, insectenteelt, algenproductie en natte teelten. De oplevering van deze studie “Tussen bodem, lucht en water: alternatieve productiesystemen voor biograndstoffen” wordt eerstdaags verwacht.
- Nood aan biograndstoffen
 - Dit sluit aan bij de scenariostudie rond de toekomstige beschikbaarheid van biograndstoffen in Vlaanderen ([studie](#) van Vlaanderen Circulair).

Indicatoren en status

1. Beoogde resultaat:

In de periode 2020-2025 werden minstens 8 onderzoeks- of pilootprojecten rond specifieke reststromen uit de open ruimte opgestart. Daarnaast werd er één experimenteerruimte opgestart die vezelstalen kan aanmaken voor testen bij potentiële afnemers. In 2025 is één rendabele installatie actief in Vlaanderen die specifieke beheerresten kan verwerken tot hoogwaardige grondstof.

2. Indicator: Aantal onderzoeks- en pilootprojecten rond specifieke reststromen.

Status:

1. *Onderzoeksprojecten*

In de periode 2024-2025 liepen 2 relevante projecten: AlterPeat en Closecylce.

Alterpeat startte eind 2023 voor 4 jaar. In de eerste 2 werkingsjaren werden de volgende resultaten behaald:

- a. Meer dan 50 reststromen werden gekarakteriseerd en in een matrix opgenomen die op basis van de kenmerken van elke reststroom een geschiktheidsscore als alternatieve grondstof weergeeft. Daarnaast werden 4 gebruikte teeltsubstraten gekarakteriseerd.
- b. Oriënterende praktijkproeven werden uitgevoerd voor teelten van aardbei, champignon, houtig kleinfruit en sierteelten. Verdere praktijkproeven zijn in uitvoering of gepland.

Het CloseCycle Interreg project startte begin 2024 en richt zich op gemeenschappelijke uitdagingen in de consumptie-intensieve Noordzee-regio (NSR), waaronder:

- uitputting van hulpbronnen,
- de overgang naar hernieuwbare energie en bio-economie,
- en de noodzaak van verandering van landgebruik.

Het project legt een databank aan met informatie over reststromen, processen en producten, die in de bestaande BRIT-tool worden geïntegreerd.

Een ander deelproject onderzoekt de verwerkbaarheid van serreloof (een afvalstroom die nauw aanleunt bij groenafval) in klassieke compostering of boerderijcompostering. Daarnaast wordt onderzocht welke de meest aangewezen methodes zijn (silage, balen) om serreloof langer op te slaan zonder kwaliteitsverlies.

2. Minstens 2 producenten van (grondstoffen voor) teeltsubstraten hebben concrete investeringsplannen voor een installatie voor het verwerken van maaisel uit de open ruimte tot een vezelproduct.

Tot op heden zijn er enkel testen uitgevoerd en is er nog geen gelabelde potgrond geproduceerd op basis van grasvezel. De ambitie blijft echter bestaan en een doorstart wordt voorbereid voor 2026. Naast de vervezelmachines die nog niet op punt stonden, zijn de belangrijkste knelpunten nog steeds de dure en complexe logistiek. In een context van kleine prijsmarges is de financiële haalbaarheid hierdoor niet evident. Een vlotte en open communicatie tussen de verschillende partijen is cruciaal.

Naast de afzet in teeltsubstraten kunnen vezels ook worden ingezet in andere materiaaltoepassingen.

Natuurinvest slaagde erin om op industriële schaal een reststof uit natuurbeheer (natuurmaaisel) om te zetten in een bruikbaar product (isolatiepanelen). In 2024-2025 heeft Natuurinvest pogingen ondernomen om hiervoor een winstgevende businesscase uit te werken. De markt bleek echter nog niet helemaal klaar te zijn voor het biogebaseerde isolatiemateriaal dat dit opleverde. In de loop van 2025 heeft Natuurinvest dan ook beslist om een stap terug te zetten en zelf geen rol meer op te nemen in de opwaardering ervan. Het is niet uitgesloten dat ANB in de toekomst via Natuurinvest nog natuurmaaisel gaat leveren aan de markt, wanneer er een vraag naar ontstaat.

De firma AWB Schots voert geperste vezels uit bermmaaisel af voor toepassing in isolatiepanelen. Daarnaast experimenteert het bedrijf met de productie van decoratieve composiet elementen voor decorbouw op basis van grasvezels³. Om de logistiek te optimaliseren werkt het bedrijf aan een snellere maai- en vervoersoplossing.

In 2024 is het [ReJuice](#)-project van start gegaan, met als doel de circulaire economie te stimuleren door groene reststromen hoogwaardig te verwerken. Dit grensoverschrijdende project, gefinancierd door Interreg Vlaanderen-Nederland, loopt tot juli 2027. Meer concreet wil het project drie duurzame waardeketens ontwikkelen voor de verwerking en het hergebruik van de vloeibare fractie uit diverse groene reststromen, zoals bermgras, stengels van paprika's, prei-afval, bloemenafval en eendenkroos. Het project kan bijdrage aan een integrale aanpak van de opwaardering van bermmaaisel naar zowel vezeltoepassing als toepassing van de vloeibare reststroom die bij persen vrijkomt.

³ <https://www.b2be-facilitator.be/nl/agenda/grasfest-bio-circulaire-materialen-voor-festivals-decors-en-etalages>

Vooruitzichten

De AlterPeat, Closecycle en ReJuice projecten lopen door tot in 2027. AlterPeat focust daarbij verder op praktijkproeven en de validatie ervan op praktijkschaal, en het uitwerken van gebruikersgidsen en duurzaamheidsanalyses.

Binnen de werkagenda bio-economie van Vlaanderen Circulair richt het actiepad 'biogebaseerd bouwen' zich op het gebruik van biomaterialen in bouwtoepassingen. Het consortium dat dit werkpad ondersteunt werkt niet rechtstreeks op onderzoek, maar richt zich op vorming van beleidsadviezen, ketenvorming en kwaliteitsborging van biogebaseerd bouwen. In dit kader heeft Kamp C haar infocentrum omgebouwd tot het Vlaams Innovatiecentrum voor biogebaseerd bouwen. Het innovatiecentrum zal via een incubatorwerking startende en innoverende bedrijven ondersteunen door hen te verbinden met investeerders en subsidiekanalen, door netwerkmogelijkheden te faciliteren, door opleiding en advies aan te bieden, en door een testomgeving te creëren. De werking van het innovatiecentrum start in 2026 (Bron: website Kamp C).

4.1.2 In kaart brengen van potentiële reststromen van invasieve soorten

Doelstelling

Een soort staalkaart maken van in Vlaanderen beschikbare biomassa-reststromen. Het gaat in eerste instantie over 'nieuwe' stromen. Geïnteresseerden kunnen dan met deze informatie over potentiële grondstoffen verder aan de slag met het oog op verwerking.

Timing: Planperiode.

Trekker: OVAM.

Voortgang

In 2024-2025 heeft OVAM geen verdere stappen gezet in deze actie aangezien de betrokken partners (ANB, INBO) geen prioriteit meer gaven aan het ontwikkelen van deze staalkaarten.

Naar aanleiding van de verhoogde aandacht voor de verspreiding van de doornappel werkte Vlaco in 2025 aan een overzicht van de verwerkingsopties voor een aantal courante invasieve plantensoorten. Dit overzicht heeft tot doel om de verspreiding van invasieve soorten via composteerinstallaties te vermijden, en reststromen van deze soorten naar verbranding af te leiden.

Het overzicht wordt continu aangevuld en kan op de Vlaco website⁴ worden geraadpleegd.

⁴ [Vlaco - overzicht exoten](#)

Indicatoren en status

Aantal staalkaarten opgemaakt van invasieve soorten, met het oog op hun potentieel voor materiaalrecyclage.

Status: Stopgezet.

Vooruitzichten

De staalkaarten worden niet verder uitgewerkt. Het overzicht van de verwerkingsopties van invasieve soorten wordt continu aangevuld.

4.1.3 Structurele werking van het Loket Onderhoud Buitengebied (LOB) garanderen

Doelstelling

We garanderen de basiswerking van het LOB per regio door een (gedeeltelijke) structurele financiering uit te bouwen om het beheer en de oogst van biomassa te stimuleren en op een efficiënte manier te organiseren. Een LOB is een territoriaal loket (bovengemeentelijk adres of knooppunt) waar het regulier landschapsonderhoud gebiedsdekkend wordt georganiseerd binnen zijn werkingsgebied.

Timing: Planperiode

Trekker: VLM

Voortgang:

Voor de voortgang wordt verwezen naar de stand van zaken van actie 4.1.4. (project regionale houtkantencoördinator).

Indicatoren en status

Aantal LOB's dat gebruik maakt van een structurele ondersteuning van hun basiswerking.

Status:

Er is geen structurele ondersteuning voor de basiswerking beschikbaar. Er is wel projectfinanciering via diverse kanalen.

Vooruitzichten

Zie 4.1.4.

4.1.4 Juridische oplossing voor aangepast instrument visieontwikkeling en beheer van hagen en houtkanten (KLE's)

Doelstelling

De ontwikkeling van een nieuw beheerinstrument of een aanpassing van een bestaand beheerinstrument voor KLE's dat zowel visievorming op landschapsniveau als beheerplanning combineert. Zowel de visieontwikkeling als de beheerplanning moeten voldoende garanties bieden dat zowel het reguliere beheer als het omvormingsbeheer van houtkanten is getoetst aan de ecologische, economische en sociale functies met het oog op het eventueel verkrijgen van een einde afvalstatuut voor de geproduceerde biomassa.

Timing: Planperiode.

Trekker: Regionale Landschappen Kleine en Grote Nete vzw (RLKGN).

Voortgang:

Er werd gezocht naar financiering voor het opzetten van overlegstructuren om:

- (1) sectoroverschrijdende kennisuitwisseling te faciliteren,
- (2) het draagvlak af te toetsen binnen diverse sectoren en overheden voor een gestandaardiseerd beheerinstrument al dan niet juridisch verankerd, en
- (3) voor het stroomlijnen van de gebruikte tools/methodieken op Vlaams niveau.

Zowel binnen samenwerkingsovereenkomsten met gemeentes en andere terreinbeheerders als binnen LEADER en PDPO werd de methodiek en vorm van een houtkantenbeheerplan verder getest en beoefend. Op basis van deze oefeningen werd in 2021 overleg gepleegd met ANB over de mogelijkheden van een natuurbeheerplan (NBP) voor kleine landschapselementen (KLE's). De bevindingen werden ook neergeschreven in een draaiboek voor houtkantenbeheerplannen (zie eindrapport van PDPO Kempens Energiehout). Het gebruik van een NBP werd verder geëxploreerd binnen een samenwerking met gemeente Meerhout en Provincie Antwerpen: in deze gemeente werd door Provincie Antwerpen een natuurbeheerplan opgesteld dat grotendeels bestond uit kleine landschapselementen, één van de eerste in Vlaanderen (naast o.a. laanbomenbeheerplan van Brasschaat)

Binnen het pilootproject Regionale Houtkantencoördinator (in opdracht van VLM, 2024-2025) werd een kennisuitwisselingsdag georganiseerd voor regionale landschappen rond het thema houtkantenbeheerplan. Het NBP, maar ook andere alternatieven werden besproken. Binnen dit project werd een businessplan en een actieplan opgemaakt voor een de oprichting en werking van een LOB.

Ondertussen is de incentive van het 'einde afvalstatuut niet meer geldig als gevolg van aanpassingen van de VLAREMA-wetgeving (einde afvalregeling voor houtsnippers). Dit heeft impact op context waarin een

houtkantenbeheerplan moet toegepast kunnen worden, als ook de dringendheid van een juridisch verankerd beheerinstrument.

Overleg tussen de verschillende partners (o.a. ANB, regionale landschappen, landbouw) blijft nodig om de vorm en juridische kader van een beheerplan verder af te toetsen aan het maatschappelijk kader en draagvlak.

Indicatoren en status

Een aangepast beheerinstrument voor hagen en houtkanten dat ook voldoet aan de ecologische randvoorwaarden voor het verkrijgen van een einde afvalstatuut.

Status: lopend

Vooruitzichten

Er is nog verder overleg nodig tussen de verschillende sectoren. Er wordt gezocht naar structurele of projectmatige financiering om de organisatie van deze dialogen te faciliteren.

4.1.5 Het aanbod van biomassa-reststromen meer zichtbaar maken.

Doelstelling

Verder ontwikkelen van een digitaal platform voor de matchmaking van vraag en aanbod van biomassa-reststromen uit de open ruimte.

Trekker: OVAM

Voortgang

In 2024 werd via bilaterale gesprekken en een online workshop feedback verzameld van stakeholders over de functionaliteiten van het biomassa-platform. Deze sessies boden inzicht in de noden en knelpunten van de sector en mogelijke samenwerkingen met bestaande initiatieven.

Op basis van deze input werden drie kernfunctionaliteiten vastgelegd:

- (1) het in kaart brengen van actoren in de keten,
- (2) het helder communiceren van relevante wetgeving, en
- (3) het delen van inspirerende praktijkverhalen.

In 2025 is gestart met de IT-ontwikkeling van het platform. Er worden feedbackloops georganiseerd met testers om verbeteringen door te voeren. De eerste ontwikkelingsfase richt zich op probleemstromen, waarbij

de nadruk ligt op gebruiksvriendelijkheid en sectorrelevantie. De online lancering (go-live) van de basisversie van het platform is voorzien tegen eind 2025, inclusief de drie besproken kernfunctionaliteiten.

Indicatoren:

- Aantal terreinbeheerders actief als gebruiker van het Biomassaplatform;
- Aantal aanbiedingen van biomassa-reststromen uit beheer van open ruimte op het Biomassaplatform;
- Volume aangeboden biomassa-reststromen uit beheer van open ruimte op het Biomassaplatform;
- Aantal matches tussen vraag en aanbod gerealiseerd via het Biomassaplatform.

Status: lopend

Vooruitzichten

In begin 2026 ligt de focus op het communiceren van de online lancering van het biomassaplatform. Vervolgens zal gestart worden met de verdere uitbreiding en verfijning ervan, zoals de optimalisatie van de gebruikerservaring en een uitbreiding van de databank.

Er zal actief gezocht worden naar bijkomende financiering voor de verdere doorontwikkeling van het biomassaplatform en voor het onderzoeken van de mogelijkheden om AI in te zetten ter verbetering van het platform. In eerste instantie wordt een aanvraag ingediend om beroep te doen op Vlaamse OIS-middelen (Omgevings Info Stuurgroep), aangevuld met een verkenning van Europese financieringsopties.

4.1.6 Betere valorisatie hoogkwalitatieve stammen uit houtkantbeheer.

Doelstelling

De haalbaarheid van de in ontwikkeling zijnde systemen die de vermarkting van hout uit bos optimaliseren zoals oprichting van een houtmarkt, ook onderzoeken voor KLE's. Doelstelling hierbij is om het houtaanbod uit deze landschapselementen verder te differentiëren in functie van kwaliteit en hoogwaardigere toepassingen. En indien dit haalbaar blijkt, deze systemen ook te implementeren voor KLE's.

Timing: Planperiode

Trekker: ANB/Natuurinvest

Voortgang

Het Vlaams Houtpark heeft na zijn zevende editie op 19 februari 2025 een vaste stek verworven in de vermarktingsstrategie van hoogwaardig hout in Vlaanderen.

Daar waar het opzet aanvankelijk gericht was op het kwaliteitshout uit de Vlaamse Domeinbossen is er de afgelopen jaren meer en meer interesse gegroeid tot deelname bij private boseigenaars, al dan niet gefaciliteerd door de lokale bosgroep. Hout afkomstig uit KLE's vindt voorlopig niet zijn weg naar het houtpark, hoewel het houtpark openstaat voor elke grondeigenaar of beheerder. Op het houtpark worden geen stammen toegelaten van professionele (rond)houthandelaars.

Indicatoren en status

1. Volume hout uit beheer van kleine landschapselementen (KLE's) dat via de (in ontwikkeling zijnde) houtmarkt (ANB/Natuurinvest) voor kwaliteitsvol hout uit bos wordt vermarkt.
2. Samenwerking tussen bosbeheer en beheer van KLE's op vlak van vermarkting van hoogkwalitatieve stammen.
3. Aanvoer van hoogkwalitatieve stammen uit KLE's.

Op dit moment is de instroom van kwaliteitshout uit ander grondgebruik dan bos niet aanwezig, hoewel het houtpark openstaat voor de vermarkting van kwaliteitshout uit deze vormen van grondgebruik.

Status: Lopend

Vooruitzichten

In februari 2026 heeft de 8ste editie van de verkoop op het Vlaams Houtpark plaats. In deze editie wordt om en bij de 700 m³ kwaliteitshout aangeboden aan kopers uit Vlaanderen en de ons omringende landen/regio's.

Het Vlaams Houtpark blijft een belangrijke plaats innemen in de valorisatie van het beste hout dat in Vlaanderen op de markt komt. Daarnaast biedt het ook de mogelijkheid aan lokale niche-verwerkers om een specifieke stam te kunnen verwerven in functie van een bepaald project.

De groeiende interesse vanuit private boseigenaars, vaak via samenwerking met de lokale bosgroep, doet het aanbod van kwaliteitshout voor deze vermarktingstool toenemen.

In de nabije toekomst is de invoering van de EUDR-regeling (die in 2025 door de Europese Commissie werd uitgesteld) een mogelijke bottleneck voor de organisatie van het houtpark. Deze wordt verder opgevolgd naarmate de impact van deze regeling duidelijk wordt.

4.1.7 Opwaarderen van houtstromen: hoogwaardige stammen uit brandhoutcircuit.

Doelstelling

Nagaan of de relatief grote stroom aan brandhout deels kan opgewaarderd worden door te differentiëren. Zo kunnen waardevolle stammen afgeleid worden naar hoogwaardigere toepassingen. Een plan van aanpak om

dergelijke stromen naar materiaaltoepassingen te leiden wordt opgemaakt en de haalbaarheid wordt onderzocht.

Timing Planperiode.

Trekker Belgische houtconfederatie (BHC).

Voortgang

Op 26 september 2025 ging de Green Deal Lokaal Hout van start. Deze Green Deal heeft onder andere als doel het stimuleren van lokaal houtgebruik en het valoriseren van lokaal hout. Vanuit de bosgroepen werd opgemerkt dat er, naast de brandhoutstromen en de hoogwaardige rondhoutstromen (bestemd voor de industrie), ook een tussenvorm bestaat: hout dat niet direct geschikt is voor de houtverwerkende industrie, maar te kwaliteitsvol om tot brandhout verwerkt te worden. De Green Deal Lokaal Hout zal aandacht besteden aan deze houtstroom en onderzoeken welke toepassingen hiervoor mogelijk zijn.

Een mogelijke piste is het gebruik van mobiele zagerijen. Dit brengt echter extra kosten met zich mee voor de boseigenaar, maar levert ook waardevol hout op. Het is belangrijk te onderzoeken of er voldoende interesse voor bestaat. Uit contacten met mobiele zagerijen blijkt dat hun bekendheid momenteel beperkt is, waardoor er nog veel vooruitgang mogelijk is. Indien sommige boseigenaren geen interesse hebben in het verzaagde product, moet worden onderzocht of deze producten hun weg kunnen vinden in het reguliere circuit. En indien dat niet mogelijk is, dienen de hindernissen – zoals logistiek, schaal of normering – in kaart gebracht te worden, evenals de mogelijkheden om deze weg te nemen.

De Green Deal bouwt ook aan een sterk netwerk. De eerste sessies die werden georganiseerd, resulteerden direct in nieuwe contacten en samenwerkingen. Veel spelers beschikken over resthout dat momenteel voornamelijk wordt gebruikt voor energietoepassingen. Velen zijn vragende partij om dit hout te kunnen leveren aan partijen die het materiaal een langduriger leven kunnen geven, bijvoorbeeld binnen de ambachten rond hout.

Indicatoren en status

- Een onderbouwde basiskennis bij de doorsnee (private) boseigenaar over de mogelijkheden van houtgebruik/verwerking met Vlaams hout.

Status: Met de Green Deal Lokaal Hout wordt ingezet op het versterken van de basiskennis van boseigenaars over hout en de diverse toepassingen ervan. De Green Deal heeft als ambitie om, naast de vele bestaande initiatieven, tal van nieuwe acties op te zetten om deze kennis verder te versterken. De Green Deal Lokaal Hout staat momenteel nog aan het begin van ons traject; concrete acties zullen nog worden uitgewerkt en kunnen op dit moment nog niet worden vastgelegd. .

- Aantal boseigenaars dat geïnformeerd werd over de mogelijkheden om brandhout op te waarderen voor materiaaltoepassingen.

Status: Dit sluit aan bij het voorgaande. Binnen de Green Deal, en in nauwe samenwerking met bosgroepen en partners, wordt de kennis over hout bij de verschillende boseigenaren verder versterkt. Dit onderdeel van de Green Deal bevindt zich nog in de beginfase, dus het is nog te vroeg om concrete acties vast te leggen.

Vooruitzichten

De Green Deal Lokaal Hout is van start gegaan en de komende maanden zullen verschillende vergaderingen en sessies plaatsvinden met de deelnemers. De initiatiefnemers van de Green Deal zullen blijvend aandacht besteden aan de valorisatie van houtstromen en werken aan verschillende acties om dit te realiseren.

4.1.8 Productontwikkeling ikv natuurbeheer: inzet op onbehandelde houten producten.

Doelstelling

Ontwikkelen van duurzame producten op basis van lokaal geproduceerd hout ten behoeve van natuurbeheer en ter vervanging van bestaande producten op basis van fossiele grondstoffen.

Timing: Planperiode.

Trekker: ANB.

Voortgang

Het gebruik van houten rasters voor wildbescherming rond kloempen (“reeblocks”) wordt niet meer als actie gezien maar maakt deel uit van het standaard regulier beheer binnen ANB.

Indicatoren en status

- Toename van lokale materiaaltoepassingen van reststromen uit natuurbeheermaatregelen.
Status: Voor 2023 werd een eerste volume van lokaal gebruikte reststromen gerapporteerd (50 m³). ANB meldt dat in 2025 een volume van 620 m³ onbehandeld lokaal⁵ hout werd aangeschaft, dat hoofdzakelijk wordt ingezet voor reeblocks en wildbescherming.
- Aantal sensibiliseringsacties voor het stimuleren van het gebruik van lokaal geproduceerd hout als een duurzaam alternatief voor kunststof producten of geïmporteerde houten producten.

⁵ Lokaal: Binnen een straat van 300 km van de plaats van levering, criterium in bestekken ANB.

Status: Aangezien het gebruik van lokaal hout ondertussen is ingebed in de reguliere werking van ANB is sensibilisering niet langer vereist.

Vooruitzichten

Het gebruik van houten rasters maakt deel uit van het standaard regulier beheer binnen ANB. De bestekken van ANB bevatten een 'lokaliteits'-criterium voor de aankoop van hout. Deze actie is gerealiseerd.

4.1.9 Teeltsubstraten voor de hobby en professionele sector verduurzamen.

Doelstelling

Afsluiten van een structurele samenwerkingsovereenkomst tussen aanbieders en gebruikers van reststromen in duurzame substraatproductie.

Timing: 2021

Trekker: OVAM

Voortgang:

Binnen de engagementen van de samenwerkingsovereenkomst werden in 2024-2025 vooral proefprojecten opgestart rond alternatieve veenvervangers. Onder meer het [Alter Peat](#) project en [Hort2thefuture](#) zetten sterk in op de zoektocht naar veenvervangers op basis van alternatieve biomassastromen.

Indicatoren en status

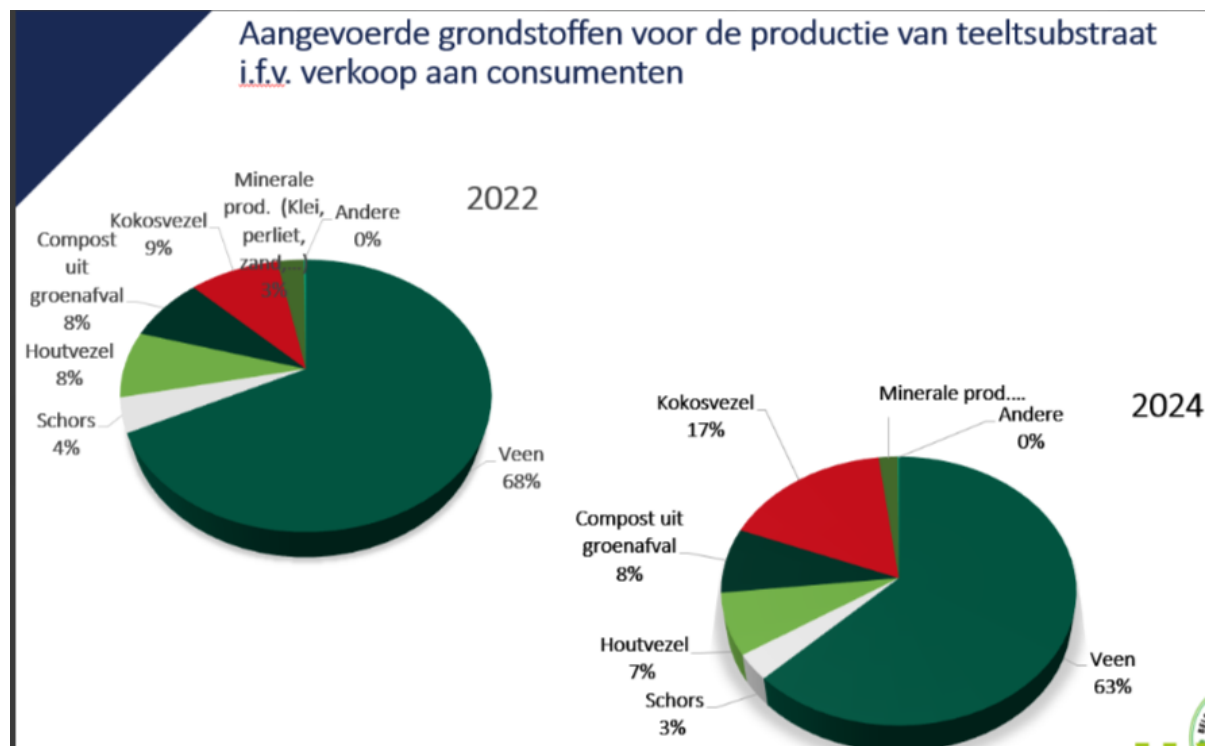
- Er is een samenwerkingsovereenkomst afgesloten;
Status: behaald.
- Toename van het gebruik van alternatieve grondstoffen uit lokale reststromen bij de productie van teeltsubstraten.

Status: De doelstelling van de overeenkomst voorziet dat in 2025 maximaal 65 volume% Classic veen wordt gebruikt bij de aanmaak van teeltsubstraten (hobby- en professionele sector gezamenlijk). De overige 35 volume% wordt zoveel mogelijk ingevuld door meer duurzame, hernieuwbare en lokale alternatieve grondstoffen. Het percentage wordt berekend voor hobby- en professionele sector samen.

Er werden diverse projecten opgestart, zowel door onderzoeksinstituten als praktijkcentra, om verschillende alternatieven te testen op hun geschiktheid als alternatief voor veen. Ook de potgrondsector neemt deel aan verschillende projecten.

De potgrondsector heeft zich geëngageerd om de nodige gegevens aan te leveren om deze doelstelling te meten. Het referentiejaar voor de metingen is 2020. Deze informatie kan worden benut om af te toetsen aan deze indicator.

De Belgische Potgrondfederatie voert om de 2 jaar een enquête over de gebruikte grondstoffen van ingevoerde en geproduceerde teeltsubstraten in België. In de bevraging voor 2022 werd nog geen onderscheid gemaakt tussen 'classic' veen en veen met duurzaamheidslabel. In dat jaar werd in totaal 68 % veen gebruikt van de totale hoeveelheid grondstoffen. Onderstaande figuur geeft de evolutie weer van de verhouding van de gebruikte grondstoffen voor teeltsubstraat voor de verkoop aan consumenten. Veenverbruik verminderde door toenemend gebruik van kokosvezel, omdat dit materiaal het nauwst aanleunt bij de eigenschappen van veen.

Figuur 1: Evolutie verhouding grondstoffen voor teeltsubstraten. Bron: ILVO/Belgische Potgrondfederatie.

Vooruitzichten

De huidige overeenkomst wordt in het najaar geëvalueerd. Alle stakeholders hebben aangegeven dat zij zich verder willen engageren voor dit onderwerp, en de overeenkomst wensen te verlengen. De

potgrondproducenten streven hierbij naar maximale inzet van 50% veen in de periode 2026-2030, met aanvullend max. 10% 'Responsibly Produced Peat' en 40% alternatieve grondstoffen.

4.1.10 Verder inzetten op kennisdeling van valorisatieprojecten.

Doelstelling

Ecopedia uitbouwen tot hét centrale kennisplatform in Vlaanderen voor valorisatie van reststromen uit de open ruimte.

Timing: Planperiode.

Trekker: ANB/Inverde

Voortgang: Geen update ontvangen van de trekker.

Indicatoren en status:

- Aantal georganiseerde events rond valorisatie biomassa uit de open ruimte.
- Aantal geregistreerde gebruikers van Ecopedia.
- Aantal rapporten rond valorisatie reststromen die op de Ecopedia website (deelthema Groene economie) beschikbaar worden gesteld.

Vooruitzichten

Geen update ontvangen van de trekker.

4.1.11 Opname van reststromen van heideherstel en –onderhoud in bijlage 2.2. van het VLAREMA.

Doelstelling

Door het opnemen van plagsel- en choppermateriaal in bijlage 2.2. van het Vlarema kunnen deze reststromen zonder aanvraag tot grondstofverklaring worden vermarkt als bodemverbeterend middel (rechtstreeks of als teeltsubstraat).

Timing: 2021

Trekker: OVAM

Voortgang:

Het opnemen van plagsel- en choppermateriaal wordt meegenomen met een reeks andere aanpassingen aan bijlage 2.2 van het Vlarema (Vlarema 10). Dit wordt voorzien in 2026. Momenteel is de aanvraag van een grondstofverklaring nog steeds verplicht.

Indicatoren en status

Bijlage 2.2. is aangepast.

Status: Lopend.

Vooruitzichten

Het voorstel wordt terug ingediend, samen met een reeks andere aanpassingen, in een volgende Vlarema wijziging. (vermoedelijk in 2026)

4.1.12 Milieuverantwoorde toepassing van houtige biomassa als bodemverbeteraar.**Doelstelling**

Er wordt een kader ontwikkeld voor het rechtstreeks toepassen van specifieke stromen van houtige biomassa als bodemverbeteraar.

Timing: 2021

Trekker: OVAM

Voortgang:

Op 23 december 2023 keurde de Vlaamse regering de wijziging aan het Vlarema goed. Artikel 2.3.3.5. van het Vlarema bevat de regeling voor het toepassen van houtsnippers als bodemverbeteraar. De regeling wordt van kracht vanaf 8 april 2024.

Indicatoren en status

In 2021 is een kader uitgewerkt voor de milieuverantwoorde toepassing van houtige biomassa als bodemverbeteraar.

Status: De actie is afgewerkt.

Vooruitzichten

In 2024 en 2025 werd aan een voorstel gewerkt om deze regeling administratief te vereenvoudigen en eenduidiger te formuleren in de wetgeving (Vlarema), op basis van de opgedane ervaringen. In 2025 werden Vlarema-voorstellen uitgewerkt op basis van het bestaande kader. Deze werden uitgebreid besproken met verschillende stakeholders, en afgetoetst aan andere regelgeving (Vlarem, Lokaal Materialenplan).

4.1.13 Hoogwaardig gebruik van biomassa-reststromen stimuleren via beoordelingscriteria in bestekken

Doelstelling

In standaardbestekken van de Vlaamse overheid proberen specifieke criteria op te nemen. Deze criteria stimuleren de milieuverantwoorde afzet van de biomassa-reststromen die vrijkomen bij het uitvoeren van de overheidsopdracht.

Timing: 2021-2022

Trekker: MOW/AWV

Voortgang:

In het werkjaar 2025 was dit onderwerp geen prioriteit bij de trekker, waardoor er dat jaar geen verdere stappen zijn gezet.

Indicatoren en status

Het uitvoeren van een testcase met een bestek voor uitvoering van beheerswerken (houtkanten, bermen, ...) waar biomassa-reststromen vrijkomen.

Er is een eindverslag dat de mogelijkheden en beperkingen weergeeft van duurzaamheidscriteria in (standaard)bestekken.

Status: Opgeschort.

Vooruitzichten

Voor het werkjaar 2026 staat een herbeoordeling gepland om te bepalen of dit alsnog als prioriteit wordt opgenomen.

4.1.14 Illegaal gebruik van groenafval voorkomen

Doelstelling

Verderzetting van de handhaving op illegale verwerking van groenafval. De actie omvat een sensibiliserende en een repressieve aanpak.

Timing: Planperiode.

Trekker: OVAM

Indicatoren en status

Aantal sensibiliseringsacties, aantal vaststellingen van illegale verwerking van groenafval.

Resultaat: Dalende trend van het aantal vaststellingen van illegale verwerking van groenafval.

Status:

In 2024 is de sensibiliseringscampagne over de correcte verwerking van groenafval gericht op sportvelden gelanceerd.

In 2024 en 2025 heeft OVAM 7 vaststellingen van mogelijke inbreuken gemeld aan de lokale of gewestelijke toezichthouders. Daarvan zijn 5 bedrijven gecontroleerd. Vier hiervan hebben zich in regel gesteld of zijn hiermee bezig. Het andere bedrijf voert het groenafval af naar een composteerinstallatie.

Vooruitzichten

Er wordt vastgesteld dat er vooral in de sector van tuinaannemers en tuincentra weinig kennis is over het correct beheer van groenafval. In 2026 voorziet OVAM daarom een gerichte communicatie naar tuinaannemers in de periode maart-april. De inhoud van deze communicatie zal zich focussen op het correct beheer van groenafvalstromen.

4.1.15 Evenwichtig toepasbaar kader voor boerderijcompostering met duurzame en veilige stromen

Doelstelling: Voor boerderijcompostering wordt een regelgevend kader uitgewerkt dat moet leiden tot een praktische en milieuverantwoorde toepassing van deze techniek en de eindproducten.

Timing: 2021

Trekker: OVAM

Voortgang:

In 2024 werden op basis van de eerdere krijtlijnennota de werkzaamheden voor een addendum 'boerderijcompostering' opgestart aan de BBT studie compostering en vergisting.

Deze BBT-studie werd in de loop van 2025 gepauzeerd, nadat bleek dat de stakeholders een aantal essentiële bezwaren hadden bij de krijtlijnennota die aan de basis lag van de BBT studie.

Op basis van een vernieuwd mandaat van het kabinet van de minister van Omgeving en Landbouw werd de krijtlijnennota aangepast.

Na een aantal constructieve vergaderingen en subwerkgroepen, zitten de ambtelijke instanties en de stakeholders veel meer op één lijn en is er draagvlak gevonden voor een nieuwe startnota. Deze startnota werd goedgekeurd door het kabinet in de zomer van 2025.

Indicatoren en status

Regelgevend kader voor boerderijcompostering en de afzet van de eindproducten.

Ondersteuningsmaatregelen voorzien voor boerderijcompostering.

Status:

Regelgevend kader:

De Vlarema wijziging die op 23 december 2023 door de Vlaamse regering werd goedgekeurd, biedt een kader om de grondstofstatus aan boerderijcompost uit samenwerkingsverband toe te kennen door het afleveren van een keuringsattest.

Ondersteuningsmaatregelen:

Op de [VLIF Codelijst \(blokperiode 4 - 20/10/2025 - 15/12/2025\)](https://lv.vlaanderen.be/sites/lv/files/2024-04/VLIF4_Codelijst_blok_2_2024.pdf) [https://lv.vlaanderen.be/sites/lv/files/2024-04/VLIF4 Codelijst blok 2 2024.pdf](https://lv.vlaanderen.be/sites/lv/files/2024-04/VLIF4_Codelijst_blok_2_2024.pdf) zijn o.a. de volgende investeringen opgenomen, relevant voor boerderijcompostering⁶.

- Bodemplaats voor het maken van boerderijcompost
 - o Waterdoorlatende plaats met sapopvang. Er moet een compostkeerder aanwezig zijn of via een samenwerking aangekocht zijn.
- Dekzeilen voor compost

⁶ Bron: draft rapport Addendum Boerderijcompostering, VITO, december 2025

- Sensoren (temperatuur/vocht) voor opvolging het composteringsproces
- Compostkeerder
- Opvangput voor sappen uit vaste mestopslag of uit bodemplaat compostkeerder

Tot en met eind 2023 was het aantal aanvragen voor deze steunmaatregelen erg beperkt (5).

Vooruitzichten

Het BBT-traject is eind 2025 herstart en zal naar verwachting kunnen worden afgerond in de eerste helft van 2026. Daarna moeten de BBT conclusies worden overgenomen in een wetgevend initiatief voor aanpassing van Vlarem.

Daarnaast zal de definitie van boerderijcompostering in samenwerkingsverband in het Mestdecreet moeten worden herzien in functie van de conclusies uit de besprekingen tussen de overheid en de stakeholders.

Ook de concrete uitwerking van de kwaliteitsborging voor boerderijcompost zal na afronden van de BBT studie worden opgestart. De eerste gesprekken hierover vinden begin 2026 plaats.

5 KRINGLOOP HOUTAFVAL VAN HUISHOUDENS EN INDUSTRIE

5.1 STAND VAN ZAKEN ACTIES

5.1.1 Aanbod recycleerbaar houtafval garanderen

Doelstelling: Naar analogie met de sorteervereisten voor gemengd bedrijfsafval, werkt de OVAM in samenspraak met de stakeholders een regeling uit voor minimale vereisten voor het (bron)sorteren van postconsumer houtafval.

Timing: 2022

Trekker: OVAM

Voortgang:

In samenspraak met de betrokken stakeholders kwam OVAM tot een voorstel van sorteerregels voor houtafval die er voor moeten zorgen dat houtafval geschikt voor materiaalrecyclage niet meer wordt afgevoerd naar energetische toepassingen.

Deze nieuwe sorteerregels werden vertaald in nieuwe VLAREMA wetgeving, die meegenomen zal worden in de VLAREMA wijziging die naar verwachting in 2026 zal gelanceerd worden.

Indicatoren en status

In 2022 is een voorwaardenset beschikbaar voor houtafvalbewerkers.

Status: De principes van de nieuwe sorteerregels werden in 2025 vertaald in een voorstel voor aanpassing van het Vlarema.

Vooruitzichten

Het sluitstuk van deze nieuwe wetgeving is een code van goede praktijk opgemaakt door VITO, met daarin de nodige afspraken rond staalnames, analyses, ... Deze code zal in de loop van 2026 gefinaliseerd worden. Randvoorwaarde is dat er voldoende budget beschikbaar is voor het uitwerken van deze code.

5.1.2 Evaluatie van de indeling van houtafval in functie van de recycleerbaarheid

Doelstelling: Op basis van de resultaten van Opt-I-Sort en Overschot projecten wordt onderzocht of het haalbaar is een specifieke indeling van houtafval uit te werken. Deze indeling houdt rekening met huidige en toekomstige mogelijkheden voor recyclage, en specifieke beperkingen zoals onder meer vermeld in REACH en POP's-Verordening.

Timing: 2022

Trekker: OVAM/Unilin

Voortgang en vooruitzichten: Deze actie maakt deel uit van de besprekingen inzake de sorteerregels voor houtafval onder 5.1.1.

5.1.3 De vraagzijde voor producten uit gerecycleerd houtafval stimuleren

Doelstelling: De markt van plaatmateriaal kenmerkt zich door een breed gamma aan producten, die een uiteenlopend gehalte aan gerecycleerd postconsumer houtafval bevatten. Door de verkoop van plaatmateriaal met een hoge recycled content te promoten, verhoogt de vraag naar deze materialen. We proberen ook via het instrument duurzame overheidsopdrachten criteria rond recycled content van plaatmaterialen te introduceren om zo de vraag te stimuleren.

Timing: Planperiode

Trekker: Unilin

Voortgang:

In 2024 en 2025 nam Unilin deel aan verschillende beurzen, waarbij het aandeel gerecycleerd houtafval werd benadrukt als één van de voordelen van het plaatmateriaal. Vlaamse spaanplaat bevat meer dan 95% recycleghout op houtfractie. Sinds 2025 bevat MDF ook meer dan 5% gerecycleerde MDF.

Unilin nam deel aan verschillende internationale vakbeurzen om de circulaire producten te promoten.

Ook in verschillende klantencommunicaties en tijdens tientallen fabrieksbezoeken werd het gebruik van gerecycleerd houtafval in interieur- en constructieplaatmateriaal gepromoot.

Bovendien maakte Unilin ook in 2024 en 2025 verder samen met Baars&Bloemhof en CBM deel uit van stichting Woodloop (www.woodloop.nl) om het inzamelen van houtafval bij kleinere partijen verder te stimuleren. Daarnaast werd de communicatie rond "Recover" – het eigen inzamelprogramma van Unilin –

verdergezet. De website van UNILIN werd up to date gezet voor wat betreft het 'recycling' en recover-deel – en er werd een use case gepubliceerd met DKG Keukens uit Nederland⁷.

Indicatoren en status

Het in België vermarkte volume aan plaatmateriaal met minstens 70% recycled content.

Status: Concrete informatie over de vermarkte volumes van dit plaatmateriaal kan niet worden gerapporteerd wegens confidentialiteit in het kader van vrije mededinging. Daarom werd een alternatieve indicator ontwikkeld op basis van informatie over het aandeel recyclagehout in plaatmateriaal van de grootste leveranciers op de Belgische markt.

Bedrijf	Aandeel recyclagehout in spaanplaat	Opmerkingen
Unilin	95%	
Egger	29% ⁸	
Pleiderer	53.50 % ⁹	
Kronospan Luxemburg	100 % ¹⁰	
Kronospan Duitsland	36% ¹¹	Gemiddelde aandeel recyclagehout in Duitse spaanplaat

Tabel 2: Aandeel recyclagehout in spaanplaat van de belangrijkste leveranciers op de Belgische markt.

Vooruitzichten

5.1.4 De materiaaltoepassingen voor postconsumer houtafval diversifiëren

Doelstelling: De huidige materiaaltoepassing voor houtafval is matuur, maar ook onderhevig aan economische en conjuncturele risico's, terwijl het aanbod aan houtafval een redelijk stabiel karakter heeft. Om deze risico's zoveel mogelijk op te vangen en de mogelijkheden voor materiaalrecyclage te diversifiëren, zetten we verder in op onderzoek naar innovatieve materiaaltoepassingen uit postconsumer houtafval.

Timing: Planperiode

Trekker: Onderzoekinstellingen

⁷ <https://www.unilinpanels.com/en/sustainability/take-back-programme#videos-1>

⁸ <https://www.egger.com/nl/over-ons/duurzaamheid/?country=BE>

⁹ <https://www.pfleiderer.com/global-en/magazine/waste-wood-recycling>

¹⁰ Kronospan

¹¹ <http://info.eu/img/pdf/rohstoffmonitoring/R-2024-02-Wood-Resource-Balances.pdf>

Voortgang:

In de vorige voortgangsrapportage werden 3 nieuwe toepassingen beschreven:

- Act & Sorb: Deze installatie zou MDF recycleren tot hoogwaardige actieve kool, bedoeld om in te zetten als filtermateriaal in water- en luchtzuiveringssystemen. De installatie had in 2023 te kampen met een ernstig technisch defect. Hoofdaandeelhouder Sibelco besliste in 2024 om Act & Sorb te verkopen. De effectieve verkoop van de installatie werd voorzien in de loop van 2025.¹²
- MDF/HDF recyclage Unilin: Met deze recyclagetechniek wil Unilin tegen 2030 25% van haar MDF met gerecycleerde MDF-vezels produceren. Om de aanvoer van MDF afval naar de installatie te Bazeilles te verzekeren, richtte Unilin in Nederland Wood Loop stichting op (zie ook 5.1.3.). Vanaf maart 2024 kan via deze stichting MDF afval vanuit Nederland naar Bazeilles worden aangevoerd. Het inzamelpotentieel wordt op 40 000 ton/jaar geschat. Ondertussen vertrekken er ook vanuit Vlaanderen stromen MDF afval naar de installatie te Bazeilles.
- Het Prima-2 project, dat mikte op conversie van MDF in deelstromen voor plaatmateriaal, verfindustrie en chemische industrie, eindigde eind 2022. Er is momenteel geen zicht op de implementatie van de resultaten of vervolgstudies.

Indicatoren en status

Aantal innovatieve materiaaltoepassingen voor postconsumer houtafval dat minstens op TRL (Technology Readiness Level) 5 zit in 2025.

Status: Na het stopzetten van Act & Sorb en het Prima-2 project blijft enkel het project van Unilin over. Dit heeft TRL 9 sinds de operationalisering in 2024.

Vooruitzichten

Voor de komende periode zijn er geen concrete onderzoeksprojecten voor deze afvalstroom voorzien. Het enige project dat in zekere mate aanleunt bij materiaalrecyclage is het torrefactieproject van Arcelor-Mittal te Gent. Dit project heeft TRL 9 maar kampt nog met technische uitdagingen zodat een continue uitbating nog niet gegarandeerd is.

5.1.5 Circulariteit inbedden in de sensibiliseringscampagnes over houtverbranding

Doelstelling: De Vlaamse overheid en betrokken sectororganisaties organiseren op regelmatige basis sensibiliseringscampagnes rond milieuverantwoorde houtverbranding en sorteren van afvalstoffen. Deze actie voorziet om de burgers en bedrijven te sensibiliseren rond het circulaire karakter van postconsumer houtafval

¹² [Sibelco Annual Report 2024](#)

(hergebruik, materiaalrecyclage), als bijkomend argument om dit selectief aan te bieden bij de reguliere inzamelkanalen.

Timing: Planperiode

Trekker: OVAM

Voortgang:

Naast de bestaande sensibilisering vanuit de VMM naar burgers en lokale besturen rond houtverbranding¹³, is de OVAM in 2024 begonnen met het regelmatig screenen van advertenties op 2dehands.be. In samenwerking met de beheerder van de website werden advertenties die behandeld houtafval aanboden als brandhout verwijderd van de website.

In 2024 werden er vanaf juni 129 advertenties doorgegeven aan 2dehands.be om te verwijderen. In 2025 (tot en met oktober) 421 advertenties.

Indicatoren en status

Geen indicatoren vastgelegd.

Vooruitzichten

De OVAM blijft in contact met de VMM en andere organisaties om insteek te leveren in de geplande communicatie-initiatieven.

Het manueel screenen van 2de hands.be is een arbeidsintensief proces en niet op lange termijn werkbaar. De OVAM wil in 2026 in overleg met de websitebeheerder een proefproject lanceren om met behulp van artificiële intelligentie een automatisch herkenning en verwijdering van illegale advertenties te operationaliseren.

¹³ [Verwarmen met hout](#)